

तस्य हृदयस्य मया सम्भृतत्वात् । इह देवयजने हे अग्ने त्वं
सात्मा सत्त्वरूपः सहृदयो हृदययुक्तश्च भव । एतेषूक्तेषु सर्वे-
ष्वपि भन्तेषूद्धन्तीत्याद्यनुवाकोक्तं तत्तद्ब्राह्मणमनुसन्धेयम् ॥

कल्पः । अथ ब्रह्मोदनशेषः संस्कृत्य तस्मिन्नाज्यशेषमानीय
तस्मिंश्चित्रियादश्वत्यस्य तिस्रः समिध आर्द्राः सपलाशाः प्रा-
देशमात्र्यस्तिवृत्यो विवर्त्तयन्ति । “चित्रियादश्वत्यात् सम्भृता
वृहत्यः [७] । शरीरमभिसंस्कृताः स्य । प्रजापतिना यज्ञमुखेन
सम्मिताः । तिस्रस्तिवृद्धिर्मिथुना प्रजात्यै” इति । ग्रामतडा-
गादिचिक्रभृतः प्रसिद्धोऽश्वत्यः । चित्रियः हे समिधः यूयं
चित्रियादश्वत्यात्सम्भृता मया सम्पादिता अतएव वृहत्यो म-
हत्याः पूज्याः तथा शरीरमभिसंस्कृताः स्य । चरुगते महत्याज्ये
विवर्त्तनेन कृत्स्नं स्वशरीरमभिव्याप्य संस्कारयुक्ता भवथ ।
किञ्च प्रजापतिरूपेण यज्ञपुरुषमुखेन प्रादेशमात्रेण सम्मिताः
तुल्याः तादृशस्तिस्रः समिधस्तिवृद्धिर्भविष्यदाहवनीयादि-
रूपेण त्रिगुणैरग्निभिः सह प्रजात्यै मिथुनाः प्रजात्पादनार्थं
मिथुनीभूताः ॥

कल्पः । “अश्वत्याद्धव्यवाहाद्धि जाताम् । अग्नेस्तनूं यज्ञि-
याः सम्भरामि । शान्तयोनिः शमीगर्भम् । अग्नये प्रजनयि-
तवे” इति । आयुर्मयि धेह्यायुर्यजमान इत्यरणी अभिमन्त्र्येति ।
आयुरित्यादिकः । हव्यं वहतीति हव्यवाहोऽग्निः । तद्रूपो-
ऽयमश्वत्यः श्वरूपं धृत्वाग्नेस्तस्मिन् वृत्ते प्रविश्य संवत्सरमवस्थि-
तत्वात्तस्मादश्वत्याज्जातामुत्पन्नां अरणिं सम्भरामि सम्पाद-